

LOPPURAPORTTI

raportti käsitelty ohjausryhmän kokouksessa 14.9.2010

Pohjois-Savon maakunnan elinkeito-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Oulu

27. 12. 2010

Saap. 16.12.10

Tähän loppuraporttiin ei ole liitetty kuvia tapahtumista. Kuva-aineistoon voi tutustua parhaiten sivujen www.sievinkylat.fi kautta.

Sievin kylät 2010/2
hankenumero 3927
diaarinumero 3829/3570-2008

1 Toteuttajan nimi

Sievin Teollisuuspuisto oy

2 Hankkeen nimi ja hanketunnus

Sievin kylät 2010/2-hanke
hankenumero 3927
diaarinumero 3829/3570-2008

3 Yhteenveto hankkeesta

Hankkeen *kohderyhmänä* ovat olleet Sievin kunnan kylät, Sievin Leppälä-Lahdenperän, Asemakylän (Korhonen), Kukonkylän, Jokikylän, Järvikylän, Kiiskilän ja Jyringin kyläyhdistykset ry, kehittämissyhtiö Sievinkylän kehitys oy sekä Sievin Haikolan asukasyhdistys ry ja kylissä asuvat Sievin kuntalaiset *Hyödynsaajina* ovat olleet kylät, sitä myöten Sievin kunta ja ympäröivät kunnat ja maakunnat.

Hankkeen *tavoitteena* on ollut luoda ja parantaa edellytyksiä kylätoiminnalle, kylien elinkeinotoiminnalle (kuten kulttuuri- ja luonto- ja kylämatkailu, muu yrittäjäyys), maaseutuasumiselle, maaseudun palveluiden uudistumiselle ja säilymiselle.

Samalla on lisätty yhteistoimintaa, yhteisöllisyyttä ja synnytetty vuorovaikutusta niin uusien kuin vanhojenkin kyläläisten välillä.

Kylien sisäistä ja ulkoista tiedotusta on parannettu kylien oman nettisivuston avulla sekä opastamalla käyttämään hyviä tiedotuskäytänteitä muun muassa tapahtumien yhteydessä.

Kylien markkinointia ja toimintaa elinkeinojen parantamiseksi on kehitetty kotiseutumatkailualan ja yhteistyöllä hyvinvointihankkeiden kanssa. Yhteistyössä on toteutettu muun muassa kysely kylien palvelutoiminnasta. Kyselyn tulokset on esitelty mediassa ja kylien nettisivuilla.

Kylien omaa varainhankintaa on edistetty paikallisten tapahtumien, historian ja kulttuuriperinteen hyödyntämisen kautta, esimerkkinä kylien tapahtumat, Sievi-viikot, erilaiset seminaarit ja Pähkinäsaari-tapahtumat.

Hanke on myös avustanut ja ideoinut kylien omia kehittämis- ja investointitoimia, joita on käynnistynyt muun muassa Kukonkylällä ja Sievinkylällä. Esimerkiksi Sievinkylän investointien kustannusarvio on 50500 euroa. Lisäksi hankkeen innoittamana vuoden 2009 aikana perusteutiin Sievinkylään muun muassa T:mi Rakennuspalvelu Parkkinen. Muut hankkeen toiminta-aikana toimintansa käynnistäneet yritykset on jo aikaisemmin ehditty ilmoittaa hankkeen indikaattorien yhteydessä.

Kylien hanketoimintaa on tuettu laatimalla oma sivukokonaisuus kylien hanketoiminnan käynnistämistä varten.

Tavoitteena on myös ollut, että kylien kansainvälistyminen laajenee eri kylille. Yhteinen tavoite, matka Unkariin, on toteutunut kesällä 2010, jolloin Euroopan kulttuuripääkaupunki on Unkarin Pécs. Matka toteutettiin osallistujien omin varoin. Hanke on edistänyt kansainvälistymistä tiedottamalla matkasta muun muassa omilla nettisivuilla.

Tavoitteena on ollut myös maahanmuutto- ja työhöntulorekrytointimatka Petroskoihin. Raporttiin on liitetty Sakari Virran laatima raportti (4.12.2009) hankkeen kansainvälisestä osiosta, joka kohdistui Karjalan tasavaltaan ja työvoiman hankkimisesta Sieviin:

Hankkeen kautta luotiin verkosto ja yhteydet Petroskoihin työvoiman rekrytointiin niille toimialoille, joissa silloin oli työvoimasta puutetta. Ehdimme alkaneen laman takia saamaan vain maatalouslomituksen ja metallialalle työntekijöitä vakinaiseen työhön. Nousukauden alettua meillä on jo valmiina henkilöitä, jotka tulevat sijoittumaan kenkäteollisuuteen ja kuljetusalalle.

Tämän hankerahoituksen ulkopuolelta on syntyneiden suhteiden kautta Inkeriliiton avustama saatu jatkuvuus aloitetulle työlle, Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto Kannus ja Perho yhteistyössä aloittivat Petroskoista valitulle kuuden hengen ryhmälle lomittajakoulutuksen 1.9.2009, joka kurssi on nyt harjoitteluvaiheessa. Seuraava ryhmä valitaan ensi vuoden toukokuussa. Petroskoissa käyntimme yhteydessä 30.11.-2.12.2009 teimme aiesopimuksen Venäjän tasavallan Petroskoin yliopiston maataloustiedekunnan kanssa siellä valmistuneiden oppilaiden tulosta Keski-Pohjanmaalle maatalousharjoitteluun ja

edelleen työtehtäviin maatioillamme. Sopimus allekirjoitetaan maaliskuussa 2010 ja ensimmäinen ryhmä harjoittelijoita tulisi Sieviin ja naapurikuntiin 1.5.2010.

Hankkeen kustannukset ovat koostuneet pääasiassa palkkakustannuksista ja ostopalveluista. Rahoituksesta 80 prosenttia on tullut päärahoittajan kautta ja yksityisrahoituksen osuus on ollut 20 prosenttia. Yksityisrahoitusosuus on koostunut useista eri lähteistä.

Hankkeen tuloksena kyläyhdistysten toiminta verkostoitui, tehostui ja kylien varainhankinta erilaisten kulttuuristen ja matkailullisten ohjelmatapahtumien avulla parani erityisesti Sievi-viikkojen ja erilaisten kylätapahtumien aikana. Ostopalveluvaroja on käytetty ensisijassa kylien omien ja ulkopuolisten asiantuntijoiden kustannuksiin niissä asiakokonaisuuksissa, joissa hankesuunnittelijan ja kylien resurssit eivät riittäneet.

Hankkeelle perustettiin ohjausryhmä, johon kutsuttiin kylien edustajia, rahoittajien edustajia sekä tarvittaessa asiantuntijoita.

Vaikutuksena on ollut myös kylien välinen synergia, jossa eri toimintamallit ovat siirrettävissä kaikkien käyttöön ja kylät tukevat ja tukeutuvat toisiinsa. Kylien verkostomainen yhteistyö on saatettu käyntiin. Jatkuminen hankkeen jälkeen nojaa kylien aktiivien toimintakykyyn.

4 Hankkeen tavoitteet

Ylemmän tason tavoitteet.

Tämä hanke on toteuttanut Maaseuturahasto (EMR), koko Manner-Suomea koskevaa strategiaa ja kehittämisohjelmaa. Toimintatapana on ollut Leader-toimintatapa. Näin hanke on tukenut alueella toimivan RIESKA-LEADER ry:n toimintasuunnitelmaa ja sen toimintalinjoja:

- Ympäristön ja maaseudun tilan parantaminen
- Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen
- Alueiden ja valtioiden välinen yhteistyö

Näin hanke in priorisoitunut seuraaviin kohteisiin:

Maaseudun kulttuuri- ja luonnonmaiseman sekä rakennetun ympäristön hoitaminen

- paikallishistorian ja perinteen kartoitus, tallennus, esille tuominen, paikallishistorialliset seminaarit, retkeilyt
- maisemallisesti tärkeiden rakennusten kunnostusten (esim. Korhosen kylän makasiini) edistäminen, kulttuuriympäristön hoitoon ohjaaminen kyläsuunnitelmien avulla

- maisemanhoitosuunnitelmien tekoon ohjaaminen ja toteutuskeinoista tiedottaminen
- ympäristön viihtyvyyden parannus, maisemahanketoiminnasta tiedottaminen

Hankkeen tavoitteena on ollut luoda edellytyksiä kyläasumiselle, kylien palveluiden ja elinkeinojen uudistumiselle ja säilymiselle. Hankkeen raportointivuonna 2009 kylien tonttiesittelyt ovat laajentuneet Kiiskilän kylälle, jonne onkin vuosien 2009-2010 aikana rakennettu lukuisia uusia taloja.

Hankkeessa on aloitettu kylien yritysluetteloiden päivitys ja esillepano sivustolla www.sievinkylat.fi.

Kyläsuunnitelmien ja luetteloiden avulla kylillä on entistä parempi käsitys ja tieto kylien elinkeinoista ja yritysmuodoista. Samalla kylä tunnistaa entistä paremmin vahvuutensa, heikkoutensa, mahdollisuutensa ja uhkansa.

Hanke on lisännyt kylien toimintaa, yhteisöllisyyttä, vuorovaikutusta ja tiedotusta. Hanke on edistänyt kylien markkinointia, kylien omia varainhankintatapoja, perinteen tallentamista ja kylien vetovoimaa.

Konkreettisimmin tämä näkyi kesän 2009 Sievi-viikkojen aikana, jolloin eri kylät profiloituivat omien tapahtumiensa kautta. Kesää 2010 varten sovittiin edellisen kauden aikana seuraavien Sievi-päivien tapahtumista.

Hankkeen indikaattoreina voidaan pitää kyläsuunnitelmien tekoon ja erilaisiin tapahtumiin osallistuneiden lukumääriä. Kylien vetovoimaa mitataan palveluiden (syntyneiden yritysten, tapahtumien ja osallistuneiden määrillä, tuotteiden ja tallenteiden määrillä, tiedotteiden ja markkinointi- yms. julkaisujen määrillä.

Hankkeen aikaiset tapahtumat ja seminaarit on dokumentoitu ja arkistoitu kylien omille nettisivuille – www.sievinkylat.fi.

Kylähankkeen rahoituksen loputtua Sievin teollisuuspuisto ylläpitää sivustoja edelleen.

5 Hankkeen toteutus

Hankkeen toteutus ja aikataulukutus ovat edenneet pääpiirteissään vuosien 2008-2010 aikana seuraavasti:

2008

kesäkuu, heinäkuu

- hankkeen aloitus, Sievi-viikkojen toteutus

elokuu-syyskuu

- teematapahtumat, poimijakoulutus, seminaari

lokakuu, marraskuu, joulukuu

- haja-asutusalueiden jätevesiasiat, hygieniapassikoulutus, joulutapahtumat

I

2009

tammikuu, helmikuu

- rakentajamessumateriaalit, raportointi
- tapahtumavalmistelut

maaliskuu, huhtikuu

- pääsiäiskokot Sievissä
- kylien nettisivuston laajennus mm. tonttien osalta, Vääräjoki-info
- kompostointikoulutus
- malmin etsintä –teemapäivän valmistelu
- kylien Kainuu-opintomatkan valmistelu

toukokuu, kesäkuu, heinäkuu, elokuu

- kevätretkeilyt
- iltatorit Haikolan torilla
- kylien kesätapahtumien ja esittelyaineiston valmistelu kylittäin

syyskuu, lokakuu

- Pähkinäsaari-seminaari ja Pähkinäsaari-retkeily
- Hyvinvointi-hankkeet, Kampa, Hyväx
- Kyläkyselyn toteutus Sievinkylällä

marraskuu, joulukuu

- Talvisota-tapahtuma – tiedotusaineiston valmistelu
- joulutapahtumat
- maksatushakemukset, raportointiaineiston keruu

2010

tammikuu-helmikuu

- kyläpajat, hanketoiminnan käynnistäminen, Sievi-päivien suunnittelu
- seminaari

maaliskuu, huhtikuu

- kylien yritystietojen keräys ja muokkaus
- raportoinnit, nettisivujen muokkaus

Hankkeen yhteenveto 2306Bind-lomakkeeseen

	ta- voite	08	09	10
<i>Parantunut palveluista hyötynyt maaseutuväestö</i>				
<i>Toimenpide 231</i>	500	96	281	95
<i>Palvelujen lukumäärä</i>	8			
<i>säilytetyt palvelut</i>	3	1	2	0

<i>uudet palvelut</i>	5	2	2	1
<i>Tuettujen yhteistyötoimien määrä</i>	2	1	3	2
<i>Perustettujen mikroyritysten määrä</i>	5	2	1	0
<i>Tuettujen matkailuinvestointien määrä</i>	2	1	1	1
<i>Uusia tuotteita ja tai uusia tekniikoita käyttöön ottaneiden tilojen/yritysten määrä</i>	2	1	1	0

Tapahtumakalenteri vuosien 2008-2010 osalta on liitteenä tämän raportin lopussa. Kalenteriin on myös laskettu tapahtumiin osallistuneiden kaikki lukumäärät.

Toteutuksen aikaiset toimenpiteet on pääpiirteissään esitetty edellä samassa yhteydessä kuin aikataulus. Toimet ovat toteutuneet pääasiassa suunnitelmien mukaisesti. Toiminnan haasteina voi pitää sitä, miten pienen väestöpohjan omaavasta kunnasta löytyisi joka kylälle aktiivisia toimijoita. Kylien aktiivitoimijat ovat usein jo mukana monessa muussa yhdistyksessä ja toimessa. Kolmannen sektorin toiminta on epävakaata, koska se perustuu täysin ihmisten omaan vapaa-aikaan ja omiin henkilökohtaisiin panostuksiin.

Resurssien osalta vastaan tuli se, kuinka pienten yhdistysten on vaikea hankkia rahoitusta omille toimilleen, saattikka sitten vaikeasti hallinnoitavien ja raskassoutuisesti EU-hankkeiden toteuttamiseen.

Itse hanke on pystytty viemään läpi suunnitelmien mukaisesti, vaikka rahoittajilla on ollut epäselvyyttä siitä, minkä toimijan rahoituspanos voidaan laskea yksityisrahoitukseksi.

Hankkeesta on laadittu raportoinnit ja indikaattori-lomakkeet ohjeistuksen mukaisesti. Maksatusta on haettu syksyn 2009 aikana kahdesti ja vuoden 2010 alussa. Loppumaksatus ajoittuu kesälle/syksylle 2010.

Koska hanke on tiedottanut koko ajan toimistaan transparentisti hankkeen omilla nettisivuilla, niin seuranta on toteutunut kaikin puolin kattavasti.

Toteutusoletuksina ja riskeinä voidaan pitää niitä seikkoja, jotka liittyvät ihmisten normaaliin yhteisölliseen ja vapaaehtoiseen yhdistystoimintaan ja muuhun yhteisölliseen toimintaan. Myös kylien lukuisa määrä, yhdeksän eri toimijaa, on tuonut oman lisävivahteen toimintaan. Kylien toimintakulttuuri ja perinteet yhteistoiminnan harjoittamisessa ovat olleet hyvin erilaisia. Osa kylistä tunnistaa hyvin menneisyytensä ja toiminnan voimavarat ja siten ne osaavat toimia yhteisöllisesti kylän palvelujen ja muun toiminnan edistämiseksi.

6 Yhteistyökumppanit vuosien 2008-2010 aikana

2008

Sievi-päivät, yhteiskumppani Sievin kulttuuritoimi, eri kylät, Sievi-seura
Sieni-opastukset. yk 4 H-Sievi ja Keski-Pohjanmaa
Hygieniakoulutus, yhteistyökumppani Oulun maa- ja kotitalousnaiset
Kyläen jätevesi-infoilla – yk Sievin ympäristötoimi

2009

Viestintäkoulutus, yhteistyökumppanina (yk) kotiseutulehti Sieviläinen,
toteutuksena kyläen sisäinen ja ulkoinen viestintä
Kompostointikurssi – yk Ylivieskan kansalaisopisto, kyläen ympäristö
Malminetsintäkurssi – yk luonnonalayrittäjä Reino Marjakangas, kyläen
elinkeinojen monipuolistaminen
Kainuun kylämatka – paikalliset kyläyhdistykset, kylätoiminnan kehittäminen
Iltatorit kesällä 2009 – yk Sievin liikekeskushanke, yhteisöllisyys, tapahtumat
Sievi-viikot – yk Sievin eri kylät, Sievin kunnan kulttuuripalvelut, kyläen
kulttuuritarjonnan monipuolistaminen
Koululaisten metsäpäivät – Sievin 4H-yhdistys, koululaisten kylätuntemuksen ja
kylähistorian vahvistaminen
Pähkinäsaari, seminaari ja retkeily- Jyväskylän yliopisto, Ylivieskan
kansalaisopisto, Kalajoen kulttuuritoimi, Sievinkylän koti- ja maatalousnaiset,
Sievi-tietouden levittäminen
Hyvinvointi-hankkeet, Yliopistokeskus Chydenius, Hyväx-hanke, toteutuksena
kyläpavelukysely, hyvinvointipalvelutietouden lisääminen kylillä, elinkeinolliset
mahdollisuudet hyvinvointialalla
Joulunavaus ja joulumyyjäiset, yhteistyökumppanina liikekeskushanke,
Sievinkylä, Sieviläinen, yhdistyksille varainkeräysmahdollisuus Sievin
kunnantalolla.

2010

Kusti Eskola seminaari, yk kansalaisopisto ja Jyringin kyläyhdistys,
paikallishistorian tuntemuksen lisääminen, kylän profiloituminen
Kyläpajat . yk Rieska-Leader, Eskolan kylähanke, osuustoiminta kylillä
Kyläen yritysluettelot – yk Sievin elinkeinotoimi, yrittäjien yhteystietojen keräys
nettiin

Rahoituksen osalta on edetty talousarvion mukaisesti.

7 Tulokset ja vaikutukset

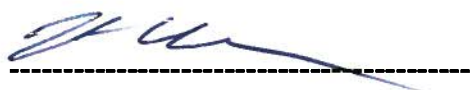
Kyläen kyläsuunnitelmien päivitys jatkunut
Tonttitarjonta lisääntynyt kylittäin, kyläasuminen
Kukonkylän kylätoiminnan virkistyminen
Kyläen ympäristötietoisuuden lisääntyminen, infoillat Vääräjoen kunnostuksesta,
haja-asutusalueiden jätevesistä, kompostoinnista, infot paikallisessa
lehdessä ja netissä

Kylittäiset tapahtumat kesällä 2008, 2009, suunnittelu vuodelle 2010
Iltatori Haikolan torilla kesällä 2009 (jatkuu nyt kesällä 2010, jatkajana
keskustan kehittämishanke)
Sievin kulttuuriin liittyvät tapahtumat, Pähkinäsaari 2009. Kusti Eskola -
seminaari
Kylien yritysluetteloiden päivitys
Kylien sivustojen laajennus ja päivitys

8 Esitykset jatkotoimenpiteiksi

- kylien ja kylien omien hankkeiden selvempi esille tuominen
- kylien kehittämishankkeiden tuki, henkisesti ja taloudellisesti
- yksityisrahoitusosuuden hankkimismahdollisuuksien kehittäminen
- kunta ryhtyy kutsumaan koolle kylien väliset neuvottelupäivät, kyläpäivät
- elinkeinotoimi jatkaa www.sievinkylat.fi –sivuston ylläpitoa, sivusto toimii jatkossakin kylien yhteisenä sosiaalisena mediana ja foorumina.
- kylät päivittävät jatkossa oman kylänsä nettikohtaa

Sievissä 14.9.2010

Kimmo Niskanen

Hankkeen johtaja Kimmo Niskanen

raportin laatija Anne Ruuttula-Vasari